

חוברת תלמיד • קריאה והבנה • חט"ב (לכיתות ז'-ט')

מצלמים פחות, רואים יותר: צילום

איך המצלמה רואה אור, מה יואב למד בנגרייה של סבא, כללי הפריים שעובד, והאם עריכה היא שיפור או שקר – צוללים בשלבים: מתחילים על פני המים ויורדים לעומק.

תאריך:

כיתה:

שם:

טקסט ושאלות

- 10 הטקסט: איך המצלמה רואה? משולש החשיפה
- 12 חלק א' – שחייה על פני השטח
- 13 חלק ב' – צלילה
- 15 חלק ג' – מעמקים
- 17 בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה
- 2 מהדורה למורה ומפתח תשובות

כלים לקריאה

- 6 דף האסטרטגיות
- 7 מפת הצלילה
- 8 סימניות לגזירה
- 9 כרטיסי מילים לקיפול

איך משתמשים?

א. מתחילים בדף האסטרטגיות ובמפת הצלילה. ב. קוראים את הטקסט ועוצרים בתחנת העצירה. ג. עונים על השאלות לפי העומק: פני המים, צלילה והמעמקים. ד. מסיימים בבדיקה עצמית ובכרטיס יציאה.

חט"ב

עובד גם בשחורלבן

ניסוח לבנים ולבנות

להדפסה

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות

מהדורה למורה – חט"ב. כאן מרוכז כל מה שצריך לפני השיעור: מטרות, מערך ל-45 דקות, גרסה קצרה, חיבור למודלים של חוסן, טיפים ומפתח תשובות. אפשר להסיר את הדפים האלה לפני צילום החוברת לתלמידים.

מטרות השיעור

- להבין איך אור, צמצם, מהירות תריס ורגישות ISO משפיעים על התמונה, ולאחר מידע בטקסט מידעי ובטבלה.
- לעקוב אחרי שינוי של דמות בסיפור ולהבין מה הופך תמונה אחת לסיפור: מבט, סבלנות ואור.
- לזהות מבנה טיעון (טענה, נימוקים, טענת נגד ומענה, מסקנה) ולגבש עמדה מנומקת ומכבדת על עריכת תמונות, תוך שמירה על פרטיות ועל כבוד לכל גוף ולכל פנים.

גרסה קצרה – 10 דקות

קוראים יחד את פסקת הנגרייה מסיפורו של יואב ועוצרים על המשפט 'אור לא מחפשים, מחכים לו'. כל תלמיד/ה מצלם/ת חפץ אחד בכיתה פעם אחת בלבד, אחרי סריקת ארבע הפינות, ומספר/ת לזוג מה ראה/ת לפני הלחיצה. מסיימים במשפט 'מצלמים פחות. רואים יותר.' ובכרטיס יציאה אחד.

שאלת פתיחה לכיתה

חשבו על תמונה אחת ששמורה אצלכם בטלפון או בזיכרון, וזוכרים בדיוק למה צילמתם אותה. מה הופך אותה לחשובה יותר מכל השאר: האור, הרגע או הסיפור שמאחוריה?

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

חוסן ומבט: גש"ר מאח"ד • עש"ן ד"ק • מעש"ה

עש"ן ד"ק מתאים לרגע שבו תלמיד/ה מקבל/ת תגובה פוגענית על תמונה ששיתף/ה או מרגיש/ה רע מהשוואה לתמונות ערוכות: ע – עצור, ש – שרירים (מכווצים ומשחררים אגרופים לאט), נ – נשימה (שאיפה איטית ונשיפה ארוכה), ד – דיבור עצמי ('אני אוהב/ת לצלם, וזה שלי'), ק – קדימה (צעד קטן אחד, למשל לצאת לצלם משהו אהוב). מעש"ה מנחה איך לעזור לחבר/ה במצב כזה: מ – מחויבות 'אני כאן איתך', ע – עידוד לפעולה (משימה קטנה עכשיו), ש – שאלות (מה קרה? מה עוזר לך?), ה – הבניית רצף (מה קרה, מה עכשיו ומה הלאה). בגש"ר מאח"ד הצילום עצמו הוא ערוץ התמודדות: דמיון ויצירה (לראות פריימים), גוף (לשבת ולחכות לאור), שכל (להבין את המשולש), רגש, אמונה וערכים (כבוד ואמת) וחברה (לשאול לפני שמצלמים). קיבלתם תגובה פוגעת על תמונה ששיתפתם, או שהשוואה לתמונות ערוכות ברשת מכבידה עליכם? עש"ן ד"ק: עוצרים ואומרים "עצור!", מכווצים ומשחררים אגרופים, נושמים לאט – ואז דמיון מודרך וקשב: חוזרים לצלם את מה שאתם אוהבים. תמונה ערוכה היא לא מראה; אם זה חוזר ומכביד – מדברים עם מבוגר/ת שסומכים עליו/ה או עם היועצת.

מערך שיעור - 45 דקות

דקות	שלב	מה קורה
5	פתיחה וצלילה ראשונה	שאלת הפתיחה: תמונה אחת שזוכרים בדיוק למה צילמנו. הצגת שלוש רמות הצלילה: פני המים, מתחת למים, המעמקים. הצגת שקופית הפתיחה ותזכורת פרטיות: מצלמים חפצים, מקומות, אור וידיים, ואנשים רק ברשותם.
10	משולש החשיפה	קריאת הטקסט המידעי והטבלה, עם הטלפון והמצלמה פתוחה. תחנת עצירה אחרי פסקת הצמצם: מוצאים נושא (חפץ או מקום) ושואלים איזה רכיב יפתור את הבעיה. מענה על שאלות מהטקסט ומהטבלה.
10	הפריים האחרון של יואב	קריאה בקול או בזוגות. עצירה אחרי שבוע 'עשר תמונות ביום': מה גילה יואב? דיון קצר: למה חיכה לאור בארבע ועשרים ושתיים, ומה פירוש 'מצלמים פחות, רואים יותר'.
7	פריים שעובד	הצגת ארבעה כללים: שלישים, קווים מובילים, מסגור, בדיקת רקע (סריקת ארבע הפינות). תרגיל קצר: כל זוג מצלם חפץ אחד מהקלמר פעמיים, לפי הכללים ונגדם, ומשווה.
9	עריכה – שיפור או שקר?	קריאת הטקסט הטיעוני, מיון משפטים לטענה, נימוק, טענת נגד ומסקנה. בירור ציר שלוש השאלות וכלל 'האמת של הרגע'. דיון מאוזן ומכבד, בלי שיפוט של מי שמתמשים בפילטרים ובלי תיאור מראה. הקראת המשפט: כל גוף וכל פנים ראויים לכבוד; תמונות ערוכות הן לא מראה.
4	סיכום וכרטיס יציאה	כל תלמיד/ה ממלא/ת כרטיס יציאה אחד. תזכורת: אם השוואה לתמונות ברשת מכבידה, אפשר לפנות למבוגר/ת שסומכים עליו/ה או ליועצת.

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

טיפים להנחיה

- אסטרטגיות קריאה בשלוש עומקים: לפני הקריאה – מציצים בכותרת, בטבלה ובאיור ומנחשים על מה הטקסט; במהלך הקריאה – עוצרים בתחנות העצירה, מסמנים מילים חדשות ומחפשים מילות קישור; אחרי הקריאה – עונים בשלוש רמות: פני המים (מה כתוב), מתחת למים (בין השורות: מבנה, כוונה, מילים) והמעמקים (דעה, חוויה אישית ויצירה).
- פרטיות ובטיחות במשימות צילום: מצלמים חפצים, מקומות, אור וידיים בלבד. לא מצלמים אנשים בלי רשותם, לא משתפים תמונות של חברים וחברות לכיתה בלי הסכמה, ולא מעלים תמונות מהשיעור לקבוצת הכיתה או לרשתות החברתיות. התרגולים נעשים עם הטלפון של התלמידים רק אם הדבר תואם את נוהלי בית הספר; אפשר גם לצייר את הפריים במחברת.
- רגישות ומרחב בטוח: חלק מהתלמידים והתלמידות עשויים להיות רגישים לנושא המראה. אין להשוות בין תמונות של תלמידים או בין גופים, אין לתאר גופים או 'פגמים', ומדברים רק על 'תמונה ששונתה' ועל 'מראה שלא קיים במציאות'. השיעור הוא תמיכה ולא טיפול: כל דאגה לגבי תלמיד/ה – מפנים ליועצת, לנאמני החוסן המורים או לנאמני החוסן התלמידים.

הכוונה לשאלה הפתוחה – חט"ב

שאלות סגורות: ציור באור; התריס נשאר פתוח וכל תנועה נמרחת; שינוי באחד מחייב פיצוי באחר; לפי הטבלה – לחיצה על המסך. אוצר מילים: אחד הרכיבים חייב 'לוותר'. בפסקת הטיעון מחפשים זיהוי שספורט דורש תריס מהיר כדי להקפיא תנועה, ופשרה מנומקת: צמצם פתוח, ISO גבוה יותר או אור נוסף, עם המחיר של כל אחד (רקע פחות חד, רעש וגרעיניות). נדרשים עמדה, שני נימוקים מהטקסט ומהטבלה וציון המחיר.

מפתח תשובות למורה – חט"ב. שאלות פתוחות: תשובות אישיות. מחפשים תשובה שנשענת על הטקסט, מנומקת ומנוסחת במשפטים שלמים.

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

שאלה	תשובה
1	ב. ציור באור
2	א. כי התריס נשאר פתוח זמן רב, וכל תנועה קטנה נמרכת
3	ג. שינוי באחד מחייב פיצוי באחר כדי לאזן את האור
4	ב. לחיצה על המסך
5	1. נכון 2. לא נכון 3. לא נכון 4. נכון
7	„ISO גבוה מוסיף רעש – נקודות וגרעיניות בתמונה...”
8	רקע מטושטש וחלומי ← צמצם; כדור קפוא באוויר ← מהירות תריס; נקודות וגרעיניות בתמונה ← רגישות ISO; נוף שבו הכול חד ← צמצם; פסים של תנועה ← מהירות תריס; 'הגברת הווליום' של החיישן ← רגישות ISO
9	1-ב, 2-ד, 3-א, 4-ג
10	א. אחד הרכיבים חייב 'לוותר' על משהו, למשל להוסיף רעש או טשטוש

כלים לקריאה

דף האסטרטגיות: איך קוראים לעומק?

אחרי הטקסט

מסכמים במשפט

מה הרעיון המרכזי – במילים שלי?

מגיבים

מסכים/ה? לא מסכים/ה? למה?

מחברים לחיים

איפה פגשתי משהו דומה? מה אקח איתי?

בזמן הטקסט

מסמנים בעיפרון

מילה לא מוכרת – עיגול. משפט חשוב – קו.

עוצרים בתחנות

מה קרה עד עכשיו? מה אני מנחש/ת שיקרה?

מחפשים קשרים

סיבה ותוצאה, לפני ואחרי, טענה ונימוק.

לפני הטקסט

מציצים בכותרת ובתמונה

על מה הטקסט? מה כבר ידוע לי על הנושא?

קובעים מטרה

למה אני קורא/ת? למידע, להנאה, כדי לגבש דעה?

מזהים סוג טקסט

סיפור? כתבה? טור אישי? כל סוג נקרא אחרת.

מקרא סימונים בעיפרון

מתחבר אליי

מפתיע אותי

לא הבנתי

משפט חשוב

מילה לא מוכרת

רשימת בדיקה לקורא/ת

קראתי את הכותרת ושאלתי את עצמי על מה הטקסט ☐

קראתי את כל הטקסט עד הסוף ☐

סימנתי מילה שלא הבנתי ☐

קראתי שוב את מה שלא היה ברור ☐

המטרה שלי בקריאה

למה אני קורא/ת את הטקסט הזה? מה הייתי רוצה לגלות?

כלים לקריאה

מפת הצלילה: סוג הטקסט ומילים חדשות

מפת הצלילה שלי

מעמקים

חושבים, מביעים דעה ויוצרים

צלילה

מסיקים, מקשרים ובודקים מילים ומבנה

שחייה על פני השטח

מוצאים מידע שכתוב בטקסט

סוג הטקסט: טקסט מידעי עם טבלה

מה מאפיין את סוג הטקסט הזה? כתבו שני סימנים שתחפשו בקריאה:

לפני שצוללים

מה אני חושב/ת שיקרה בטקסט? (לפי הכותרת)

מילים חדשות

מילה	פירוש	משפט משלי
שסתומים	פתחים שמווסתים כמה נכנס או יוצא	
אישון	הנקודה השחורה במרכז העין שמכניסה אור	
חיישן	הרכיב במצלמה שקולט את האור	
גרעיניות	מראה של נקודות קטנות בתמונה	
פורטרט	תמונת דיוקן של אדם	

כלים לקריאה

סימניות לגזירה

גזרו לאורך הקו המקווקו ✂️

המעמקים

מעבר לשורות

- מה דעתי – ולמה?
- מה הייתי עושה במקום הדמות?
- מה הטקסט מלמד על החיים?
- איך הייתי ממשיך/ה את הטקסט?

השאלה שלי: 📝

📖 מצלמים פחות, רואים יותר: צילום
חט"ב 📖

צלילה

בין השורות

- למה זה קרה?
- מה הדמות מרגישה – בלי שנאמר?
- מה פירוש הביטוי?
- איך בנוי הטקסט?

השאלה שלי: 📝

📖 מצלמים פחות, רואים יותר: צילום
חט"ב 📖

פני המים

כתוב בטקסט

- מי? מה? איפה? מתי?
- איזה פרט מוכיח?
- מה קרה קודם ומה אחר כך?
- איפה זה כתוב?

השאלה שלי: 📝

📖 מצלמים פחות, רואים יותר: צילום
חט"ב 📖

כלים לקריאה

כרטיסי מילים לקיפול

גזרו כל כרטיס, קפלו לאורך הקו המנוקד שבאמצע – המילה מקדימה והפירוש מאחור. תרגלו בזוגות. ✂

שסתומים	פתחים שמוסתים כמה נכנס או יוצא
אישון	הנקודה השחורה במרכז העין שמכניסה אור
חיישן	הרכיב במצלמה שקולט את האור
גרעיניות	מראה של נקודות קטנות בתמונה
פורטרט	תמונת דיוקן של אדם
ציור באור	פירוש המילה פוטוגרפיה
מקפיא תנועה	התנועה נראית עומדת במקום
הגברת הווליום	החיישן מגביר את רגישותו לאור

הטקסט • טקסט מידעי עם טבלה

איך המצלמה רואה? משולש החשיפה

לפני הקריאה

סוג הטקסט: טקסט מידעי עם טבלה. האם קרה לכם שצילמתם רגע יפה והתמונה יצאה כהה או מטושטשת? מה לדעתכם גרם לזה?

הניחוש שלי:

מילון קטן

שסתומים

פתחים שמווסתים כמה נכנס או יוצא

אישון

הנקודה השחורה במרכז העין
שמכניסה אור

חיישן

הרכיב במצלמה שקולט את האור

גרעיניות

מראה של נקודות קטנות בתמונה

פורטרט

תמונת דיוקן של אדם

הערות שלי

1 ציור באור. תמונה אחת יוצאת חדה וזוהרת, והתמונה הבאה כהה ומטושטשת. אותה מצלמה, אותו רגע, אותו צלם. מה קרה שם? התשובה מסתתרת במילה אחת: אור. המילה הלועזית לצילום, פוטוגרפיה, מספרת את הסוד: ציור באור. מי שמבין איך המצלמה 'שותה' אור מפסיק לקוות לתמונה טובה ומתחיל לייצר אותה.

2 שלושה שסתומים. המצלמה היא בעצם עין עם שלושה שסתומים. הם נקראים משולש החשיפה: צמצם, מהירות תריס ורגישות (ISO). שלושתם עובדים על אותו חומר גלם, אור, אבל כל אחד נותן אפקט יצירתי אחר. לכן צלמים מקצועיים לא שואלים 'איזו מצלמה יש לך?' אלא 'איך מאזנים את המשולש?'

3 הצמצם. הצמצם הוא פתח בעדשה שגודלו משתנה, בדיוק כמו אישון העין. צמצם פתוח (מספר קטן כמו f/1.8) מכניס המון אור ויוצר רקע מטושטש וחלומי, והנושא קופץ קדימה. צמצם סגור (f/16) מכניס מעט אור, אבל הכול חד: הנושא, הרקע, ההרים. לכן פורטרטים אוהבים צמצם פתוח, ונופים אוהבים צמצם סגור.

תחנת עצירה: II תחנת עצירה: פתחו את המצלמה בטלפון והסתכלו סביב. מצאו נושא אחד (חפץ, מקום או אור, לא אנשים בלי רשותם) ושאלו: מה כאן הבעיה – אור? תנועה? רקע? איזה רכיב במשולש יפתור אותה?

4 מהירות התריס. מהירות התריס היא כמה זמן העין פתוחה. תריס מהיר (1/1000 של שנייה) מקפיא תנועה: כדור באוויר, עלים ברוח. תריס איטי (שנייה שלמה) ממרח תנועה לפסים. זו גם הסיבה שתמונות בחושך יוצאות מטושטשות: בלי מספיק אור, המצלמה מאלצת את התריס להישאר פתוח, וכל תנועה קטנה נמרחת. יש שתי דרכים לתקן: עוד אור, או משהו יציב להניח עליו את המצלמה.

הטקסט • טקסט מידעי עם טבלה

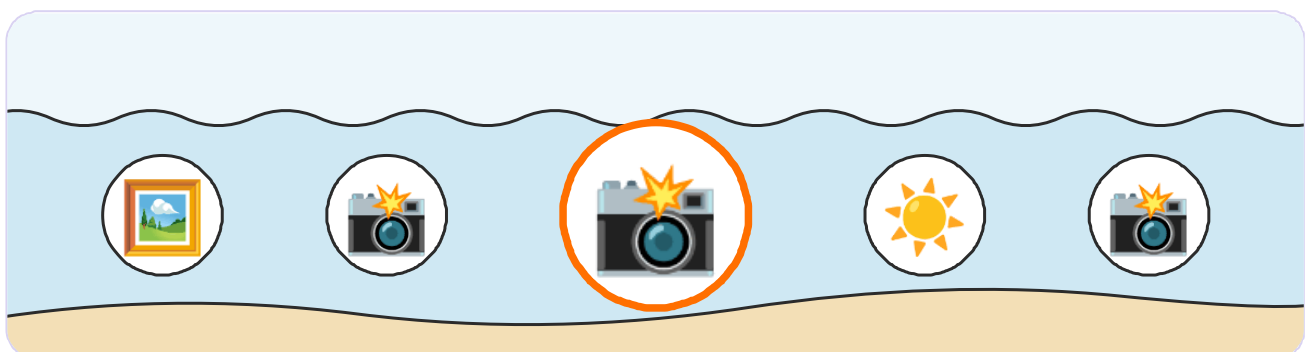
איך המצלמה רואה? משולש החשיפה (המשך)

5 רגישות ISO. רגישות ISO היא 'הגברת הווליום' של החיישן: כשחשוך, המצלמה מגבירה. אבל בדיוק כמו שהגברת עוצמה ברמקול מוסיפה רעש, ISO גבוה מוסיף רעש – נקודות וגרעיניות בתמונה. הכלל: באור יום תמיד משתמשים ב־ISO הנמוך ביותר. ושלושת הרכיבים? הם על אותם מאזניים: פתחתם את הצמצם, ואפשר להאיץ את התריס. חשכה – מישוהו במשולש חייב לשלם. לזה קוראים חשיפה מאוזנת.

6 גם בטלפון. והחדשות הטובות: גם הטלפון שלכם שולט בכולם. במצב 'פרו' אפשר לשחק ב־ISO ובמהירות, ומצב 'פורטרט' מדמה צמצם פתוח. הטבלה שלפניכם מסכמת את שלושת הרכיבים, את האפקט שלהם וטיפ קטן לכל אחד. התרגיל הכי טוב: אותו נושא (חפץ, מקום או אור), שלושה שילובים שונים, ולהשוות ביניהם.

משולש החשיפה – סיכום הרכיבים, האפקט היצירתי וטיפ לטלפון

רכיב	על מה הוא שולט והאפקט היצירתי	טיפ לטלפון
צמצם (פתיחה)	כמה אור נכנס דרך העדשה. פתוח = רקע מטושטש; סגור = הכול חד	מצב 'פורטרט' מדמה צמצם פתוח
מהירות תריס	כמה זמן החיישן פתוח לאור. מהיר = מקפיא תנועה; איטי = ממרח אותה	ספורט? רק באור חזק או מול חלון
רגישות ISO	כמה החיישן מגביר את האור. גבוה = צילום בחושך, אבל עם רעש	באור יום – תמיד הערך הנמוך ביותר
חשיפה מאוזנת	השילוב של שלושתם יחד. שליטה מלאה בבהירות התמונה	לחיצה על המסך מודדת אור על הנושא

שאלות לפי עומק • חט"ב

איך המצלמה רואה? משולש החשיפה

שם:

חלק א' - שחייה על פני השטח

בואו נתחיל בפני המים: מצאו בטקסט את המידע על שלושת רכיבי המצלמה.

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

1

לפי הטקסט, מה פירוש המילה הלועזית פוטוגרפיה?

- א זיכרון דיגיטלי
ב ציור באור
ג כתיבה מהירה

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

2

למה תמונות בחושך נוטות לצאת מטושטשות?

- א כי התריס נשאר פתוח זמן רב, וכל תנועה קטנה נמרכת
ב כי העדשה מתלכלכת בלילה
ג כי ה־ISO קופא

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

3

מה הכוונה ששלושת הרכיבים 'על אותם מאזניים'?

- א כולם עולים אותו מחיר
ב אי אפשר לשנות אותם
ג שינוי באחד מחייב פיצוי באחר כדי לאזן את האור

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

4

לפי הטבלה, מה עוזר בטלפון למדוד את האור על הנושא?

- א מצב 'פורטרט'
ב לחיצה על המסך
ג הגברת ה־ISO

בדיקת פרטים

פני המים • כתוב בטקסט

5

נכון או לא נכון? סמנו ✓ בטבלה

המשפט	✓ נכון	× לא נכון
צמצם פתוח מסומן במספר קטן, כמו f/1.8.	☐	☐
תריס מהיר ממרח תנועה לפסים.	☐	☐
באור יום כדאי להשתמש ב־ISO הגבוה ביותר.	☐	☐
מצב 'פורטרט' בטלפון מדמה צמצם פתוח.	☐	☐

שאלות לפי עומק • חט"ב

איך המצלמה רואה? משולש החשיפה

(המשך)

שם: _____

אוצר מילים בהקשר

פני המים • כתוב בטקסט

6

השלימו את המשפטים בעזרת מחסן המילים

מחסן מילים: **צמצם** **תריס** **רעש** **מבזק**

- ה-_____ הוא פתח בעדשה שגודלו משתנה, כמו אישון העין.
- _____ מהיר מקפיא תנועה, כמו כדור באוויר.
- ISO גבוה מוסיף _____ - נקודות וגרעיניות בתמונה.

חלק ב' - צלילה

עכשיו צוללים: נסיק מסקנות, נקשר בין הרכיבים ונבחן את השפה והמבנה.

סימון בטקסט

צלילה • בין השורות

7

מסמנים בטקסט

- סמנו בצהוב את המשפט שמסביר למה תמונות בחושך יוצאות מטושטשות.
- סמנו בירוק את שתי הדרכים לתקן טשטוש בחושך.
- סמנו בקו את המשפט שמסביר מה הבעיה ב-ISO גבוה.

מיון וארגון

צלילה • בין השורות

8

מיינו כל תוצאה לרכיב במשולש שגורם לה. (מיינו: סמנו ✓ בעמודה המתאימה)

הפריט	צמצם	מהירות תריס	רגישות ISO
רקע מטושטש וחלומי	☐	☐	☐
כדור קפוא באוויר	☐	☐	☐
נקודות וגרעיניות בתמונה	☐	☐	☐
נוף שבו הכול חד	☐	☐	☐
פסים של תנועה	☐	☐	☐
'הגברת הווליום' של החיישן	☐	☐	☐

שאלות לפי עומק • חט"ב

איך המצלמה רואה? משולש החשיפה

(המשך)

שם: _____

קישור מושגים

צלילה • בין השורות

9

מתחו קו בין הביטוי מהטקסט לפירושו

א. החיישן מגביר את רגישותו לאור

1. ציור באור

ב. פירוש המילה פוטוגרפיה

2. מקפיא תנועה

ג. שילוב שלושת הרכיבים לבהירות נכונה

3. הגברת הווליום

ד. התנועה נראית עומדת במקום

4. חשיפה מאוזנת

משמעות ביטוי

צלילה • בין השורות

10

בפסקה 'רגישות ISO' כתוב: 'חשכה - מישוהו במשולש חייב לשלם'. מה פירוש הביטוי בהקשר זה?

א. אחד הרכיבים חייב 'לוותר' על משהו, למשל להוסיף רעש או טשטוש

ב. צריך לקנות מצלמה יקרה יותר

ג. המצלמה נכבית בחושך

מארגן גרפי

צלילה • בין השורות

11

השלימו לכל מצב צילום: איזה רכיב הכי חשוב בו ומה תבחרו לפי הטקסט (נוף, כדור באוויר, צילום בחושך).

מצב צילום	הרכיב החשוב	מה בוחרים ולמה

שאלות לפי עומק • חט"ב

איך המצלמה רואה? משולש החשיפה

(המשך)

שם:

חלק ג' - מעמקים

במעמקים תביעו דעה, תיצרו ותחברו את הצילום לחיים שלכם.

העברה למקרה חדש

המעמקים • מעבר לשורות

12

מה נועה יכולה לשנות בפעם הבאה לפי הטקסט, ומה היא יכולה לומר לעצמה כדי לא לוותר?

מקרה לבחינה: ההופעה של יונתן

נועה, בת 13, צילמה את ההופעה של אחיה באולם חשוך. כל התמונות יצאו מטושטשות, והיא כמעט מחקה הכול והחליטה שהיא 'לא יודעת לצלם'.

כתיבה ונימוק

המעמקים • מעבר לשורות

13

כתבו פסקת טיעון (5-7 שורות): אתם מצלמים משחק כדורסל באולם חשוך יחסית, באישור השחקנים והמארגנים. מה קורה לכל רכיב במשולש, ואיזו פשרה הייתם בוחרים? פתחו בעמדה ברורה, נמקו בשני נימוקים מהטקסט ומהטבלה, וציינו את 'המחיר' של הפשרה שבחרתם.

שאלות לפי עומק • חט"ב

איך המצלמה רואה? משולש החשיפה

(המשך)

שם:

כלי חוסן

המעמקים • מעבר לשורות

14

חברה/מאוכזב/ת כי כל התמונות מהטיול יצאו כהות. כתבו שיחה קצרה לפי מעש"ה: אמרו 'אני כאן איתך', הציעו משימה קטנה (לצלם נושא אחד בשלושה שילובים), שאלו שאלה שמפעילה חשיבה, ועזרו לסדר: מה קרה, מה עכשיו, מה הלאה.

שיח בכיתה

המעמקים • מעבר לשורות

15

מעגל שיח

- יואב גילה שכשהוא לא יכול היה ללחוץ, הוא התחיל לראות. האם גם אצלכם מגבלה (זמן, כלים, חוקים) שיפרה פעם תוצאה? ספרו על דוגמה אחת.
- המשפט 'מי שמבין אור מפסיק לקוות לתמונה טובה ומתחיל לייצר אותה' נכתב על צילום. האם הוא נכון גם במיומנות אחרת שלכם, כמו ספורט, נגינה או בישול? איך עוברים ממזל לשליטה?
- לפי ציר שלוש השאלות (כמה השתנה? האם התוכן המהותי שונה? האם הצופה מוזמן לטעות?), איפה עובר בעיניכם הקו בין שיפור תמונה לבין המצאת מציאות? הביאו דוגמה של חפץ, מקום או נוף, לא של אנשים מהכיתה.
- מה כדאי לעשות לפני שמצלמים אדם או משתפים תמונה של חבר/ה? ואיך אפשר לעזור לחבר/ה שקיבל/ה תגובה פוגענית על תמונה ששיתף/ה (מעש"ה: אני כאן איתך, צעד קטן עכשיו, שאלות, ומה הלאה)?

ייצוג חזותי

המעמקים • מעבר לשורות

16

שרטטו את אותו נושא פעמיים: פעם בצמצם פתוח (רקע מטושטש) ופעם בצמצם סגור (הכול חד).

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו

סמנו בכל שורה איך אתם מרגישים

עוד לא	בערך	בטוח/ה	
			אני יודע/ת להסביר מהם שלושת רכיבי משולש החשיפה.
			אני יכול/ה להסביר למה שינוי ברכיב אחד מחייב פיצוי באחר.
			אני יודע/ת לבחור הגדרות מתאימות לנוף, לתנועה ולחושך.

מצלמים פחות, רואים יותר: צילום • חט"ב

כרטיס יציאה

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

1. רכיב אחד במשולש שהבנתי היום הוא... כי...

2. בצילום בחושך הייתי מעדיף/ה לשלם במחיר של... כי...

3. דבר אחד שאנסה לצלם בשבוע בשלושה שילובים:

כמה נהניתי מהטקסט? 1 2 3 4 5

מה אני לוקח/ת איתי מהטקסט? כתבו או ציירו

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה (המשך)

יצרה: רוית ראש בן ישי

לצלול פנימה • מצלמים פחות, רואים יותר: צילום • חוברת תלמיד לחט"ב 🤿

